ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 21.10.2024
COM(2024) 495 final

2024/0274 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 όσον αφορά ειδικά μέτρα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) για την παροχή πρόσθετης βοήθειας στα κράτη μέλη που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης**

Οι πρόσφατες φυσικές καταστροφές στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, καθώς και στη Νότια Ευρώπη, είχαν καταστροφικές επιπτώσεις στους πληθυσμούς που ζουν και εργάζονται στις περιοχές αυτές. Σημαντικό μέρος του γεωργικού και δασοκομικού παραγωγικού δυναμικού έχει καταστραφεί, προκαλώντας τεράστιες απώλειες εισοδήματος. Για την ταχεία αντιμετώπιση των τρωτών σημείων του ευρωπαϊκού συστήματος τροφίμων και των αγροτικών κοινοτήτων λόγω αυτών των καταστροφών, η Ευρώπη πρέπει να είναι σε θέση να διαθέσει ταχέως αποτελεσματική στήριξη μέσω των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, επιπλέον των πόρων που διατίθενται από άλλα ευρωπαϊκά ταμεία.

Η Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) παρέχει ήδη στήριξη για επενδύσεις για την αποκατάσταση του γεωργικού και δασοκομικού δυναμικού, καθώς και εισοδηματική στήριξη. Ωστόσο, τα εν λόγω μέτρα στήριξης ενδέχεται να υποχρηματοδοτούνται σε σχέση με τις ανάγκες των γεωργών και των δασοκόμων σε χώρες που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές.

Προκειμένου να παρασχεθούν πρόσθετη βοήθεια και περαιτέρω ευελιξία στα κράτη μέλη που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, η Επιτροπή προτείνει ένα νέο μέτρο και μεγαλύτερη ευελιξία σε σχέση με το όριο μη υποβάθμισης για τη δημοσιονομική ενίσχυση των επενδύσεων που αποσκοπούν στην αποκατάσταση του γεωργικού δυναμικού, καθώς και για τη χρηματοδότηση του νέου μέτρου.

Το νέο μέτρο, το οποίο χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και υλοποιείται στο πλαίσιο προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρέχουν στοχευμένη στήριξη ρευστότητας σε γεωργούς, δασοκαλλιεργητές, ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση, εμπορία ή ανάπτυξη γεωργικών ή δασοκομικών προϊόντων, οι οποίοι επλήγησαν από φυσικές καταστροφές που επήλθαν από την 1η Ιανουαρίου 2024 και μετά.

Με την άμεση και ταχεία αντιμετώπιση των προκλήσεων όσον αφορά τις ταμειακές ροές των πληττόμενων επιχειρήσεων, η στήριξη μέσω του νέου μέτρου θα συμβάλει στην επισιτιστική ασφάλεια και θα αντιμετωπίσει εκ των προτέρων τη δυνητική διαταραχή της αγοράς λόγω των επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών. Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί και παράλληλα να διασφαλιστεί μια σχετικά απλή διαχείριση που θα επιτρέπει την ταχεία παροχή της, η στήριξη θα λάβει τη μορφή εφάπαξ κατ' αποκοπή ποσού για τους γεωργούς, τους δασοκαλλιεργητές και τις ΜΜΕ.

Επιπλέον, οι επενδύσεις για την αποκατάσταση του γεωργικού δυναμικού θα πρέπει να ενισχυθούν με την παροχή μεγαλύτερης δημοσιονομικής ευελιξίας όσον αφορά το όριο μη υποβάθμισης κατά τη χρήση των κονδυλίων του ΕΓΤΑΑ.

Στο πλαίσιο αυτό, παράλληλα με την πρόβλεψη δημοσιονομικής ευελιξίας όσον αφορά το όριο μη υποβάθμισης, είναι σημαντικό να συνεχιστούν και να ενισχυθούν οι προγραμματισμένες επενδύσεις και δράσεις για την πρόληψη καταστροφών και την ετοιμότητα, καθώς και για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ώστε να μετριαστούν οι επιπτώσεις των ολοένα και συχνότερων καταστροφών που οφείλονται στην κλιματική αλλαγή. Οι προσπάθειες αποκατάστασης και η παροχή ρευστότητας θα πρέπει να αντιστοιχούν όσο το δυνατόν περισσότερο στην ανάγκη συνέχισης των επί του παρόντος προβλεπόμενων επενδύσεων και δράσεων για την πρόληψη καταστροφών και την ετοιμότητα.

Επιπλέον, για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη δυνατή χρήση των πόρων που διατίθενται στο πλαίσιο των υφιστάμενων προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, τα κράτη μέλη θα υποχρεούνται να τεκμηριώνουν ότι το νέο μέτρο στήριξης στοχεύει όσους έχουν πληγεί περισσότερο, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις. Επιπλέον, θα πρέπει να καθοριστεί μέγιστο μερίδιο συνεισφοράς της Ένωσης στο νέο αυτό μέτρο.

Όσον αφορά τη διαδικασία, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συμπεριλάβουν το νέο μέτρο ή τη σχεδιαζόμενη ανακατανομή της χρηματοδότησης στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης μέσω τροποποίησης του προγράμματος. Η εν λόγω υποβολή της τροποποίησης του προγράμματος μπορεί να πραγματοποιηθεί μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας πρότασης.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η πρόταση συνάδει με το συνολικό νομικό πλαίσιο που θεσπίστηκε για την κοινή γεωργική πολιτική και τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) και περιορίζεται σε στοχευμένη τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220. Η πρόταση συμπληρώνει όλα τα άλλα μέτρα που έχει λάβει η Ένωση με σκοπό την αντιμετώπιση της τρέχουσας κατάστασης, ιδίως τα μέτρα που αποσκοπούν στην παροχή ρευστότητας.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η πρόταση περιορίζεται σε στοχευμένες τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 και διατηρεί τη συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 43 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προβλέπει ότι η γεωργία αποτελεί τομέα συντρέχουσας αρμοδιότητας της Ένωσης και των κρατών μελών, ενώ παράλληλα θεσπίζει μια κοινή γεωργική πολιτική με κοινούς στόχους και κοινή εφαρμογή. Η πρόταση αποσκοπεί στη διασφάλιση των κοινών στόχων και της κοινής εφαρμογής ενός νέου μέτρου αγροτικής ανάπτυξης.

- **Αναλογικότητα**

Η πρόταση περιλαμβάνει περιορισμένες και στοχευμένες τροποποιήσεις που δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου που συνίσταται στην ενίσχυση των προσπαθειών αποκατάστασης και στην παροχή έκτακτης και προσωρινής ανακούφισης στους γεωργούς, τους δασοκαλλιεργητές και τις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση, την εμπορία ή την ανάπτυξη γεωργικών ή δασοκομικών προϊόντων, οι οποίοι επλήγησαν ιδιαίτερα από φυσικές καταστροφές.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Ο κανονισμός αποτελεί το κατάλληλο μέσο για την εισαγωγή του πρόσθετου μέτρου που απαιτείται για την αντιμετώπιση της πρωτοφανούς αυτής κατάστασης.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Άνευ αντικειμένου.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Λόγω του τεχνικού, περιορισμένου και επείγοντος χαρακτήρα των προτεινόμενων τροποποιήσεων, η νομοθετική πρόταση δεν ενδείκνυται για ευρεία δημόσια διαβούλευση. Ωστόσο, η παρούσα αιτιολογική έκθεση θα διαβιβαστεί στα άλλα θεσμικά όργανα μαζί με τη συνοδευτική πράξη και θα είναι διαθέσιμη στο κοινό μέσω του EUR-Lex.

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Άνευ αντικειμένου.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Εκπονήθηκε εκτίμηση επιπτώσεων με σκοπό την προετοιμασία της πρότασης για τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1305/2013. Οι παρούσες περιορισμένες τροποποιήσεις δεν απαιτούν χωριστή εκτίμηση επιπτώσεων.

- **Καταλληλότητα και απλούστευση του κανονιστικού πλαισίου**

Άνευ αντικειμένου.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Άνευ αντικειμένου.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση αφορά τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης του ΕΓΤΑΑ για την περίοδο 2014-2022 και δεν τροποποιεί τις υφιστάμενες δημοσιονομικές δεσμεύσεις. Παραμένει εντός των ορίων των συνολικών κονδυλίων για την περίοδο 2014-2022 και είναι, επομένως, ουδέτερη από δημοσιονομική άποψη.

Η συνολική ετήσια κατανομή των πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ παραμένει αμετάβλητη. Οι πληρωμές στους δικαιούχους θα καταβληθούν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2025 και, ως εκ τούτου, θα χρηματοδοτηθούν από τον προϋπολογισμό του 2025, του 2026 και του 2027. Οι πιστώσεις πληρωμών που απαιτούνται για τη χρηματοδότηση του εν λόγω μέτρου πρέπει να καλυφθούν από τις πιστώσεις του ΕΓΤΑΑ που περιλαμβάνονται στο προσεχές σχέδιο προϋπολογισμού της Επιτροπής για το 2025 και θα αντισταθμιστούν με αντίστοιχη μείωση των αναγκών πληρωμών κατά τα επόμενα έτη.

Η προτεινόμενη τροποποίηση δεν συνεπάγεται αλλαγές στα ετήσια ανώτατα όρια του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου όσον αφορά τις αναλήψεις υποχρεώσεων και τις πληρωμές, όπως αυτά ορίζονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2093.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Θα υπάρχει παρακολούθηση και λογοδοσία όσον αφορά την εφαρμογή των μέτρων, στο πλαίσιο των μηχανισμών γενικής υποβολής εκθέσεων που προβλέπονται στους κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1305/2013.

- **Επεξηγηματικά έγγραφα (για οδηγίες)**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Προκειμένου να παρασχεθούν πρόσθετη βοήθεια και περαιτέρω ευελιξία όσον αφορά το όριο μη υποβάθμισης στα κράτη μέλη που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές, προτείνεται να τροποποιηθεί ο κανονισμός (ΕΕ) 2020/2220 προκειμένου:

- να θεσπιστεί νέο μέτρο που θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρέχουν στήριξη ρευστότητας στους γεωργούς, τους δασοκαλλιεργητές και τις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων, οι οποίοι επλήγησαν από φυσικές καταστροφές που επήλθαν από την 1η Ιανουαρίου 2024 και μετά. Η στήριξη καταβάλλεται υπό μορφή κατ' αποκοπή ποσού. Το νέο μέτρο μπορεί να συγχρηματοδοτηθεί έως και κατά 100 % από το ΕΓΤΑΑ και το μέγιστο ποσοστό συνεισφοράς της Ένωσης ανέρχεται στο 10 % της συνολικής συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης για τα έτη 2021-2022·

- να παρασχεθεί περιορισμένη ευελιξία όσον αφορά τη ρήτρα μη υποβάθμισης κατά την ανακατανομή κονδυλίων στο νέο μέτρο ή σε μέτρα για την αποκατάσταση του παραγωγικού δυναμικού·

- να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να απλουστεύσουν τις διαδικασίες, θεωρώντας ότι ολόκληρη η περιοχή έχει πληγεί σοβαρά από φυσική καταστροφή όταν υποβάλλεται αίτηση «ανωτέρας βίας».

- να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να επιλέγουν πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως πριν από την αίτηση χρηματοδότησης όταν συνδέονται με την αποκατάσταση ή την παροχή ρευστότητας.

2024/0274 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 όσον αφορά ειδικά μέτρα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) για την παροχή πρόσθετης βοήθειας στα κράτη μέλη που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 43 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής[1],

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών[2],

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Οι πρόσφατες φυσικές καταστροφές στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, καθώς και στη Νότια Ευρώπη, είχαν καταστροφικές επιπτώσεις στους αγροτικούς πληθυσμούς που ζουν και εργάζονται σε αυτές τις περιοχές. Έχει καταστραφεί σημαντικό μέρος του γεωργικού και δασοκομικού παραγωγικού δυναμικού και, ως εκ τούτου, οι γεωργοί, οι δασοκαλλιεργητές και οι αγροτικές επιχειρήσεις στις πληγείσες περιοχές αντιμετωπίζουν σημαντικές απώλειες εισοδήματος. Για την ταχεία αντιμετώπιση των ευπαθειών του ευρωπαϊκού συστήματος τροφίμων και των αγροτικών κοινοτήτων που προκύπτουν από αυτές τις καταστροφές, είναι σκόπιμο να παρασχεθεί ταχέως έκτακτη αποτελεσματική στήριξη μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης και να προβλεφθεί μεγαλύτερη ευελιξία για τα υφιστάμενα μέτρα.

(2) Για να αντιμετωπιστούν οι συνέπειες των φυσικών καταστροφών που επήλθαν από την 1η Ιανουαρίου 2024 και μετά, θα πρέπει να προβλεφθεί ένα νέο έκτακτο και προσωρινό μέτρο με στόχο την αντιμετώπιση των προβλημάτων ρευστότητας, τα οποία θέτουν σε κίνδυνο τη συνέχεια των γεωργικών και δασοκομικών δραστηριοτήτων και τη συνέχεια των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων οι οποίες δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση, την εμπορία ή την ανάπτυξη γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων. Επιπλέον, η στήριξη για την αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού που διατίθεται δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.

[1] ΕΕ C , , σ. .
[2] ΕΕ C , , σ. .

1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[3] θα πρέπει να ενισχυθεί με την παροχή μεγαλύτερης δημοσιονομικής ευελιξίας όσον αφορά το όριο μη υποβάθμισης που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[4].

(3) Δεδομένου ότι η χρηματοδότηση του νέου μέτρου θα παρασχεθεί μέσω του ΕΓΤΑΑ, το νομικό πλαίσιο που έχει καθοριστεί για την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, ιδίως οι ειδικές διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[5], καθώς και οι διατάξεις εφαρμογής των εν λόγω κανονισμών, πρέπει να εφαρμόζονται στο νέο αυτό μέτρο.

(4) Η περίοδος προγραμματισμού του ΕΓΤΑΑ παρατάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/2220 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022. Η υλοποίηση της παραταθείσας περιόδου προγραμματισμού θα διαρκέσει έως το τέλος του 2025. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2020/2220 προβλέπει επίσης μεταβατικούς κανόνες εντός της περιόδου παράτασης. Δεδομένου ότι το ΕΓΤΑΑ υλοποιείται επί του παρόντος κατά την παραταθείσα περίοδο, είναι σκόπιμο να προβλεφθούν οι προϋποθέσεις για το νέο έκτακτο μέτρο και τις περαιτέρω δυνατότητες δημοσιονομικής ευελιξίας όσον αφορά το όριο μη υποβάθμισης με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220.

(5) Προκειμένου να παρασχεθεί μεγαλύτερη δημοσιονομική ευελιξία για την ανακατανομή της χρηματοδότησης για το νέο μέτρο και το υφιστάμενο επιμέρους μέτρο για την αποκατάσταση του γεωργικού παραγωγικού δυναμικού, συνεχίζοντας παράλληλα τις προγραμματισμένες επενδύσεις και δράσεις για την πρόληψη καταστροφών και την ετοιμότητα, καθώς και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, με σκοπό τον μετριασμό των επιπτώσεων των ολοένα και συχνότερων καταστροφών που οφείλονται στην κλιματική αλλαγή, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να μειώσουν το όριο μη υποβάθμισης που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220 κατά 15 ποσοστιαίες μονάδες κατ' ανώτατο όριο, αλλά όχι κάτω από το ελάχιστο όριο του 30 %.

(6) Για να μπορέσουν τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν πλήρως τις συνέπειες των φυσικών καταστροφών που επήλθαν από την 1η Ιανουαρίου 2024 και μετά, θα πρέπει να επιτρέπεται να επιλέγουν για στήριξη πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή έχουν υλοποιηθεί πλήρως πριν από την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο πλαίσιο

---

[3] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 487, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj).

[4] Κανονισμός (ΕΕ) 2020/2220 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση ορισμένων μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) τα έτη 2021 και 2022 και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 όσον αφορά τους πόρους και την εφαρμογή τους τα έτη 2021 και 2022 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 όσον αφορά τους πόρους και την κατανομή αυτής της στήριξης τα έτη 2021 και 2022 (ΕΕ L 437 της 28.12.2020, σ. 487, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2220/oj).

[5] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 549, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1306/oj).

του προγράμματος στη διαχειριστική αρχή, υπό την προϋπόθεση ότι η πράξη αποτελεί αντίδραση στην εν λόγω φυσική καταστροφή.

(7) Η στήριξη στο πλαίσιο του μέτρου που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό, η οποία αποσκοπεί στη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ, καθώς και της βιωσιμότητας των γεωργικών και δασικών εκμεταλλεύσεων, θα πρέπει να επικεντρώνει τους διαθέσιμους πόρους στους δικαιούχους που επλήγησαν περισσότερο από φυσικές καταστροφές και να χορηγείται βάσει αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων. Η στήριξη θα πρέπει να παρέχεται μόνο στους δικαιούχους που υπέστησαν καταστροφή τουλάχιστον του 30 % του σχετικού δυναμικού παραγωγής.

(8) Λόγω του επείγοντος, προσωρινού και έκτακτου χαρακτήρα του μέτρου αυτού και της ανάγκης για ταχεία και απλή εκταμίευση των αντίστοιχων πληρωμών, θα πρέπει να καθοριστούν εφάπαξ πληρωμή και καταληκτική ημερομηνία για την εφαρμογή του μέτρου.

(9) Για να δοθεί μεγαλύτερη στήριξη στους γεωργούς, στους δασοκαλλιεργητές ή στις ΜΜΕ που επλήγησαν περισσότερο, είναι σκόπιμο να επιτραπεί στα κράτη μέλη να προσαρμόσουν το επίπεδο των κατ' αποκοπή ποσών για ορισμένες κατηγορίες επιλέξιμων δικαιούχων, για παράδειγμα με τον καθορισμό ορισμένων φασμάτων τιμών ή ευρειών κατηγοριών, με βάση αντικειμενικά κριτήρια που δεν εισάγουν διακρίσεις.

(10) Κατά τη χορήγηση της στήριξης για το νέο μέτρο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν υπόψη τη στήριξη που χορηγείται στο πλαίσιο άλλων εθνικών ή ενωσιακών μέσων στήριξης ή ιδιωτικών καθεστώτων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών.

(11) Οι πόροι για το νέο μέτρο θα πρέπει να προγραμματιστούν με ποσοστό συγχρηματοδότησης έως 100 %.

(12) Για να εξασφαλιστεί επαρκής χρηματοδότηση του μέτρου που προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό χωρίς να υπονομευτούν άλλοι στόχοι των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, θα πρέπει να καθοριστεί μέγιστο ποσοστό συνεισφοράς της Ένωσης στο εν λόγω μέτρο.

(13) Η στήριξη για την αποκατάσταση του γεωργικού και δασοκομικού παραγωγικού δυναμικού με στόχο την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών θα πρέπει να δίνει προτεραιότητα σε πράξεις που βασίζονται στην αρχή της «καλύτερης ανοικοδόμησης», δηλαδή στη χρήση των φάσεων ανάκαμψης, αποκατάστασης και ανασυγκρότησης μετά από μια καταστροφή για την αύξηση της ανθεκτικότητας του γεωργικού και του δασοκομικού τομέα μέσω της ενσωμάτωσης μέτρων μείωσης του κινδύνου καταστροφών, όπως αναφέρεται στο πλαίσιο Σεντάι για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών 2015-2030 του Γραφείου των Ηνωμένων Εθνών για τη μείωση του κινδύνου καταστροφών, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι πράξεις που επιλέγονται παρουσιάζουν την καλύτερη σχέση μεταξύ του ύψους της στήριξης και του στόχου διασφάλισης της ανθεκτικότητας στις καταστροφές.

(14) Για να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος των δικαιούχων που έχουν πληγεί και των κρατών μελών σε περίπτωση εφαρμογής της «ανωτέρας βίας», τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να θεωρούν ότι ολόκληρη η περιοχή έχει πληγεί σοβαρά από φυσική καταστροφή.

(15) Προκειμένου να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή του νέου μέτρου μέσω των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης εντός του νομικού πλαισίου της περιόδου

προγραμματισμού 2014-2020, όπως παρατάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/2220, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[6].

(16) Οι εκτελεστικές αρμοδιότητες της Επιτροπής θα πρέπει να αφορούν την παρουσίαση του νέου μέτρου στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης, την παρουσίαση των ετήσιων εκθέσεων υλοποίησης και την εφαρμογή ελέγχων και κυρώσεων.

(17) Κατά συνέπεια, ο κανονισμός (ΕΕ) 2020/2220 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.

(18) Λόγω των καταστροφικών επιπτώσεων που έχουν οι φυσικές καταστροφές σήμερα και του επείγοντος χαρακτήρα της αντιμετώπισης και του μετριασμού των επιπτώσεών τους στον αγροδιατροφικό και δασοκομικό τομέα της Ένωσης, κρίνεται αναγκαίο να γίνει χρήση της εξαίρεσης από την προθεσμία των οκτώ εβδομάδων που αναφέρεται στο άρθρο 4 του πρωτοκόλλου αριθ. 1 των Συνθηκών σχετικά με τον ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στην Ένωση.

(19) Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της κατάστασης που συνδέεται με τις φυσικές καταστροφές, είναι σκόπιμο ο παρών κανονισμός να τεθεί σε ισχύ την ημέρα της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2020/2220 τροποποιείται ως εξής:

(1) Στο άρθρο 1 παράγραφος 2 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο δεύτερη περίοδος της παρούσας παραγράφου, κατά την ανακατανομή κονδυλίων και τη δαπάνη κονδυλίων για μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 6α του παρόντος κανονισμού και στο άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, τα κράτη μέλη μπορούν να μειώσουν το συνολικό μερίδιο της συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ που προορίζεται για τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 59 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013. Η εν λόγω μείωση δεν υπερβαίνει τα ποσά του ΕΓΤΑΑ που ανακατανέμονται στα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 6α του παρόντος κανονισμού και στο άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και δεν υπερβαίνει τις 15 ποσοστιαίες μονάδες του συνολικού μεριδίου της συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ που ορίζεται στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης για τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 59 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013. Για τον σκοπό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το συνολικό μερίδιο της συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ που ορίζεται στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, όπως έχει προγραμματιστεί κατά την παράταση της περιόδου διάρκειας των προγραμμάτων που υποστηρίζονται από το ΕΓΤΑΑ έως τις 31

[6] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ.13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj). http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

Δεκεμβρίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 2 του παρόντος κανονισμού. Το συνολικό μερίδιο που προορίζεται για τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 59 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 δεν είναι χαμηλότερο από το ελάχιστο όριο που ορίζεται στο εν λόγω άρθρο. Η ίδια μείωση σε ποσοστιαίες μονάδες μπορεί να εφαρμοστεί στους πρόσθετους πόρους που αναφέρονται στο άρθρο 58α παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 χωρίς ανακατανομή κονδυλίων στα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 6α του παρόντος κανονισμού και στο άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013.».

(2) Στο άρθρο 2 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος 5:

«5. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 65 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, η διαχειριστική αρχή μπορεί να επιλέξει για στήριξη πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως πριν από την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στη διαχειριστική αρχή, υπό την προϋπόθεση ότι η πράξη υλοποιείται μέσω του μέτρου που αναφέρεται στο άρθρο 6α του παρόντος κανονισμού, καθώς και στο άρθρο 18 παράγραφος 1 στοιχείο β) ή στο άρθρο 24 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013, και υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω πράξη αποτελεί αντίδραση σε φυσική καταστροφή που επήλθε από την 1η Ιανουαρίου 2024 και μετά.».

(3) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 6α

Έκτακτη προσωρινή στήριξη σε γεωργούς, δασοκαλλιεργητές και ΜΜΕ που επλήγησαν ιδιαίτερα από φυσικές καταστροφές

1. Η στήριξη στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου παρέχει βοήθεια έκτακτης ανάγκης στους γεωργούς, τους δασοκαλλιεργητές και τις ΜΜΕ που επλήγησαν ιδιαίτερα από φυσικές καταστροφές, με στόχο τη διασφάλιση της συνέχισης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας, υπό τους όρους που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.

2. Η στήριξη στο πλαίσιο του παρόντος μέτρου υπόκειται στην επίσημη αναγνώριση από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές των κρατών μελών ότι επήλθε φυσική καταστροφή όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο ια) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 από την 1η Ιανουαρίου 2024 και μετά και ότι η εν λόγω καταστροφή ή τα μέτρα που εγκρίθηκαν σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/2031* για την εξάλειψη ή τον περιορισμό ασθένειας των φυτών ή επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών έχουν προκαλέσει την καταστροφή τουλάχιστον του 30 % του σχετικού παραγωγικού δυναμικού.

3. Στήριξη χορηγείται σε:

α) γεωργούς,

β) ιδιώτες και δημόσιους δασοκαλλιεργητές και άλλους φορείς ιδιωτικού δικαίου και κρατικούς φορείς και τις ενώσεις τους, εξαιρουμένων των κρατικών δασών που τελούν υπό τη διαχείριση του κράτους,

γ) ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση, την εμπορία και/ή την ανάπτυξη των γεωργικών προϊόντων που υπάγονται στο παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ ή του βάμβακος, εκτός από τα προϊόντα αλιείας, ή

δ) ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση, τη διακίνηση και την εμπορία δασικών προϊόντων.

Όσον αφορά τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων, το αποτέλεσμα της διαδικασίας παραγωγής μπορεί να είναι προϊόν που δεν καλύπτεται από το παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ.

4. Τα κράτη μέλη κατευθύνουν τη στήριξη στους δικαιούχους που επλήγησαν περισσότερο, καθορίζοντας τους όρους επιλεξιμότητας βάσει των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων.

5. Η στήριξη λαμβάνει τη μορφή κατ' αποκοπή ποσού που πρέπει να καταβληθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, βάσει των αιτήσεων παροχής στήριξης που εγκρίνονται από την αρμόδια αρχή έως τις 30 Ιουνίου 2025. Το επίπεδο των πληρωμών μπορεί να διαφοροποιείται ανά κατηγορίες δικαιούχων, σύμφωνα με αντικειμενικά κριτήρια που δεν εισάγουν διακρίσεις.

6. Το μέγιστο ποσό στήριξης δεν υπερβαίνει τα 42 000 EUR ανά δικαιούχο.

7. Κατά τη χορήγηση στήριξης δυνάμει του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τη στήριξη που χορηγείται στο πλαίσιο άλλων εθνικών ή ενωσιακών μέσων στήριξης ή ιδιωτικών καθεστώτων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων των φυσικών καταστροφών, προκειμένου να διασφαλιστεί η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση σύμφωνα με το άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046, κατευθύνοντας παράλληλα τη στήριξη στους δικαιούχους που πλήττονται περισσότερο.

Άρθρο 6β

Διατάξεις εφαρμοστέες στην έκτακτη προσωρινή στήριξη σε γεωργούς, δασοκαλλιεργητές και ΜΜΕ που επλήγησαν ιδιαίτερα από φυσικές καταστροφές

1. Η έκτακτη προσωρινή στήριξη που αναφέρεται στο άρθρο 6α του παρόντος κανονισμού χρηματοδοτείται από το ΕΓΤΑΑ ως μέτρο κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013.

2. Η μέγιστη συνεισφορά του ΕΓΤΑΑ στο μέτρο που αναφέρεται στο άρθρο 6α του παρόντος κανονισμού ανέρχεται σε 100 %.

3. Η στήριξη που προβλέπεται για το εν λόγω μέτρο δεν υπερβαίνει το 10 % της συνολικής συνεισφοράς του ΕΓΤΑΑ στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης για τα έτη 2021-2022.

Άρθρο 6γ

Ανωτέρα βία

Όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 για τους σκοπούς της χρηματοδότησης, της διαχείρισης και της παρακολούθησης της ΚΓΠ στο πλαίσιο της εφαρμογής της αρχής της «ανωτέρας βίας», όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού, όταν σοβαρή φυσική καταστροφή πλήττει βαριά μια σαφώς καθορισμένη περιοχή, το οικείο κράτος μέλος μπορεί να θεωρήσει ότι ολόκληρη η περιοχή έχει πληγεί βαριά από την εν λόγω καταστροφή ή φαινόμενο.

Άρθρο 6δ

Αρμοδιότητες της Επιτροπής

1. Η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τη θέσπιση των κανόνων που απαιτούνται για την εφαρμογή του μέτρου το οποίο αναφέρεται στο άρθρο 6α του παρόντος κανονισμού μέσω προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης εντός του νομικού πλαισίου που εφαρμόζεται κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, η οποία παρατείνεται σύμφωνα με το άρθρο 1 σχετικά με:

   α) την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης·

   β) τους κανόνες παρουσίασης των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης·

   γ) την παρουσίαση των ετήσιων εκθέσεων υλοποίησης·

   δ) την εφαρμογή ελέγχων και κυρώσεων.

2. Οι εκτελεστικές πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου**.

Άρθρο 6ε

Διαδικασία επιτροπής

1. Κατά την άσκηση της εξουσιοδότησης όπως περιγράφεται στο άρθρο 6δ παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ) του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή επικουρείται από την «επιτροπή αγροτικής ανάπτυξης» που συστάθηκε με το άρθρο 84 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013.

2. Κατά την άσκηση της εξουσιοδότησης όπως περιγράφεται στο άρθρο 6δ παράγραφος 1 στοιχείο δ) του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή επικουρείται από την «επιτροπή των γεωργικών ταμείων» που συστάθηκε με το άρθρο 103 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου***.

* Κανονισμός (ΕΕ) 2016/2031 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, σχετικά με προστατευτικά μέτρα κατά των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 228/2013, (ΕΕ) αριθ. 652/2014 και (ΕΕ) αριθ. 1143/2014, και την κατάργηση των οδηγιών του Συμβουλίου 69/464/ΕΟΚ, 74/647/ΕΟΚ, 93/85/ΕΟΚ, 98/57/ΕΚ, 2000/29/ΕΚ, 2006/91/ΕΚ και 2007/33/ΕΚ (ΕΕ L 317 της 23.11.201, σ 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/2031/oj).

** Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

*** Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση

της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 (ΕΕ L 435 της 6.12.2021, σ. 187, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj).».

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Η Πρόεδρος	*Ο/Η Πρόεδρος*